

**VECĀKO AMATPERSONU SANĀKSMES
protokols Nr. 9**

Norises vieta:

Ārlietu ministrija

Sanāksme sākās plkst. 15.00

Rīgā, 2024. gada 27. novembrī

Darba kārtība:

1. Kopš iepriekšējās VAS notikušās Padomes

Ziņo: ministrijas par savu nozaru Padomēm

04.11. Eurogrupa

05.11. Ekonomikas un finanšu padome

07.11. Eiropas politiskās kopienas sanāksme

07.-8.11. Neformālā valstu vai to valdību vadītāju sanāksme

15.11. Ekonomikas un finanšu padome (budžets)

18.11. Ārlietu padome

18.11. Lauksaimniecības un zivsaimniecības padome

18.-19.11. Par demogrāfijas jautājumiem atbildīgo ministru neformāla sanāksme

19.11. Ārlietu padome (aizsardzība)

19.11. Vispārējo lietu padome

21.11. Ārlietu padome (tirdzniecība)

25.-26.11. Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padome

2. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (41.-44. nedēļa)

Ziņo: Ārlietu ministrija

3. Turpmākā rīcība saistībā ar Sauli Nīnistes ziņojumu “Drošāk kopā – Eiropas civilās un militārās sagatavotības un gatavības stiprināšana”

Ziņo: Iekšlietu ministrija

4. Dažādi

4.1. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: Ārlietu ministrija

4.2. Par Polijas prezidentūras ES Padomē (2025. gada 1. janvāris – 30. jūnijs) loģistikas aspektiem

Ziņo: Ārlietu ministrija

Sēdi vada: I. Levrence, Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

Sēdes locekļi:

R. A. Garsija, Aizsardzības ministrija

A. Mūrmane, Ekonomikas ministrija

K. Žīgurs, Finanšu ministrija

K. Āboliņš, Iekšlietu ministrija

B. Jurkevica, Izglītības un zinātnes ministrija

E. Reihmane, Klimata un enerģētikas ministrija

V. Vētra, Klimata un enerģētikas ministrija

S. Catlaka, Kultūras ministrija

I. Tāre, Labklājības ministrija

E. Nagle, Satiksmes ministrija
L. Rituma, Satiksmes ministrija
K. Pommere, Tieslietu ministrija
E. Bērziņa, Veselības ministrija
M. Klismets, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
S. Ķipēna, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
R. Kronbergs, Valsts kanceleja
S. Kalnača, Valsts kanceleja
I. Baļčūne, Zemkopības ministrija
A. Trenko, Latvijas Banka

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: Z. Rožkalne, I. Sergeiceva, L. Paegle, E. Beļāuniece, D. Putniņa,
Citas iestādes: G. Ostrovskis, Saeimas Eiropas lietu komisija, Viktorija Ogļina, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.

1. Kopš iepriekšējās VAS notikušās Padomes

1.1. 25.-26.11. Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padome

Ziņo: KM/ S. Catlaka

Padomes ietvaros tika apstiprināti Padomes secinājumi par kultūras pieejamības uzlabošanu un veicināšanu, kas norāda uz kultūras nozīmi dzīves kvalitātes uzlabošanā, veicinot radošumu un pašizpaušmi, palīdzot cilvēkiem apgūt svarīgas prasmes, atbalstot psihiskās veselības mērķus un zināšanu apmaiņu, vairojot pašapziņu un dodot iespēju atkārtoti iekļauties darba tirgū un piedalīties mūžizglītībā. Arī Latvijā nacionāli kultūras pieejamība ir viena no kultūrpolitikas prioritātēm. Politikas debatēs par bibliotēku lomu medijpratības pilnveidošanā Latvijas kultūras ministre uzsvēra nepieciešamību turpināt stiprināt bibliotēku spēju sekmēt lasītprasmi, jo tā ir kritiskās domāšanas un medijpratības pamats. Bibliotekāriem ir potenciāls kļūt par medijpratības pasniedzējiem savās kopienās, līdz ar to jāpaaugstina viņu kvalifikāciju, kā labās prakses piemēru minot Latvijas Nacionālās bibliotēkas bibliotekāru kompetences pilnveides programmu “Medijpratības meistari”. Bezprecedenta atbalsts bija Latvijas sagatavotajam jautājumam par ilgtermiņa mērķēta atbalsta nepieciešamību kultūras un radošajām nozarēm ES līmenī, kopumā 20 dalībvalstis pievienojās šim jautājumam. Programma “Radošā Eiropa” pašlaik ir vienīgais tiešais atbalsta instruments sadarbībai kultūrā un satura radīšanai Eiropā, un tam nav alternatīvu, tāpēc ir būtiski saglabāt šāda veida mērķētu atbalsta instrumentu, pilnveidojot un pielāgojot to nozaru vajadzībām un laikmeta pārmaiņām. Ieguvumi sniedzas pāri tikai kultūras nozarei, bet veicina demokrātiskās vērtības, iedzīvotāju piederības sajūtu un pilsonisko iesaistīšanos.

Latvija puda atbalstu Vācijas un Francijas iniciētajam jautājumam par mediju stiprināšanu un strukturālu atbalstu, uzsverot, ka atbalsts medijiem ir gan konkurētspējas, gan arī Eiropas Savienības drošības jautājums. Ārzemju iejaukšanās un informācijas manipulācijas Eiropas informatīvajā telpā rada nopietnus riskus sabiedrības saliedētībai un Eiropas stabilitātei, īpaši Baltijas valstu reģionā. Konsekventi Latvijas kultūras ministre norādīja, ka īpašs atbalsts ES līmenī būtu jāparedz medijiem, kas atrodas uz ES ārējām robežām.

Nolemj:

1. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju un komentārus.

2. Eiropas Komisijas politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (41.-44. nedēļa)

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

2024. gada 41.- 44. nedēļā saskaņots 78 priekšlikums. Kompetenču sadalījuma tabulas saskaņotas elektroniski.

Nolemj:

2.1. Apstiprināt kompetenču sadali par 2024. gada 41.-44. nedēļas tiesību aktu projektiem.

3. Turpmākā rīcība saistībā ar Sauli Nīnistes ziņojumu “Drošāk kopā – Eiropas civilās un militārās sagatavotības un gatavības stiprināšana”

Ziņo: IeM/ K. Āboliņš

Izsakās: ĀM/ I. Levrence; LB/ A. Trenko, VARAM/ M. Klismets

Informatīvi vēlos vērst uzmanību, ka ir izplatīts šāds bijušā Somijas prezidents Sauli Nīnistes ziņojums. Lai arī formāli varētu likties, ka ziņojums ir salīdzinoši šaurs – par ES civilās un militārās sagatavotības stiprināšanu – jāsaprot, ka ziņojums ir ļoti garš un aptver gandrīz visu ministriju atbildības jomas, sadalītas dažādos blokos. Arī Eiropas Komisijas prezidente atsevišķi izcēla šo ziņojumu, un tas ir iekļauts decembra Eiropadomes darba kārtībā. Redzam, ka arī darba grupu līmenī arvien lielāku aktivitāti šis ziņojums izraisa. Iekšlietu ministrija šobrīd ir jau sākusi apkopot viedokļus no ministrijām, esam sagatavojuši pozīcijas projektu un izsūtījuši visām ministrijām papildināšanai. Saproto ziņojuma lielo apjomu, esam atvēlējuši ministrijām laiku komentāru sniegšanai par pozīciju un šobrīd vēlējamies visus uzrunāt, pievērst uzmanību izsūtītajai pozīcijai un lūdzam sniegt komentārus līdz 12. decembrim. Ja nepieciešams, pēc tam ar pozīciju varam arī iepazīstināt VAS pēc būtības. Šobrīd vairāk uzmanības vēršanai ar domu, ka šis jautājums būs ES darba kārtībā dažādos formātos. Šo pozīciju virzām, kamēr Iekšlietu ministrija ir koordinējošā ministrija šajos jautājumos, pēc plānotā Krīzes vadības centra izveides kolēģi Valsts kancelejā varēs turpināt.

ĀM – Paldies, esam saņēmusi pozīcijas projektu, to papildināsim. Kad Pozīciju varētu apstiprināt Ministru kabinetā?

IeM – Tas būs atkarīgs no sniegto komentāru kvalitātes, izvērsuma un daudzuma. Paldies institūcijām, kas jau tagad instrukciju sagatavošanas procesā ļoti aktīvi komentē un sniedz savus ieguldījumus, ir ministrijas, no kurām mēs vēlētos lielāku iesaisti. Nekavēsimies ar pozīcijas sagatavošanu un pēc tam virzīsim uz apstiprināšanu Ministru kabinetā un Saeimas Eiropas lietu komisijā.

LB – Lūdzam nosūtīt pozīcijas projektu Latvijas Bankai. Vai pozīcijas projekts aptver arī kritiskos finanšu pakalpojumus?

VARAM – Aicinām nosūtīt arī Latvijas pašvaldību savienībai, jo ziņojums vērst uz būtisku pašvaldību iesaisti.

IeM – Nosūtīsim pozīciju Latvijas Bankai un Latvijas pašvaldību savienībai. No mūsu puses ir lūgums pārējām ministrijām izsvērt, vai ir kādas nozares partneri vai organizācijas, ar kurām arī būtu svarīgi konsultēties.

Nolemj:

3. Pieņemt zināšanai Iekšlietu ministrijas sniegto informāciju un VAS dalībnieku sniegtos komentārus.

4. Dažādi

4.1. Par gatavošanos Latvijas prezidentūrai ES Padomē (2028. gada 1. jūlijs – 31. decembris)

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: FM/ K. Žīgurs, VARAM/ M. Klismets

Pēc diskusijām 30. oktobra VAS sanāksmē, 19. novembrī jums nosūtījām e-pastā Ārlietu ministrijas sākotnējos apsvērumus tālākajam darbam pie prezidentūras plānošanas. Aicinām iestāžu sākotnējās aplēses mums iesūtīt līdz 28. decembrim, lai janvāra mēnesī varētu virzīties uz priekšu ar plānošanu. Kā minējām arī rakstiski, provizoriski prezidentūras laikā pārstāvniecībā varētu būt nodarbināti 200 darbinieki. Katram darbiniekam tiktu nodrošināta sava darba vieta, neveidojot *Open office*. Visas administratīvās funkcijas plānots nodrošināt centralizēti, arī autoparku. Attiecībā uz struktūru – līdzīgi kā 2015. gadā paredzama departamentu un nodaļu izveide ar atbilstošu administratīvo atbalstu. Vienlaikus lēmums par struktūru aicinām atlikt uz vēlāku laiku. Tāpat

šobrīd plānojam daļu vietu pārstāvniecībā atstāt nesadalītas, lai atbilstoši prezidentūras tematiskajām prioritātēm un aktīvajiem failiem, tās varētu aizpildīt pēdējā gadā pirms prezidentūras sākuma. Saistībā ar prezidentūras sekretariātu informējam, ka Ārlietu ministrija ir nosūtījusi vēstuli Valsts kancelejai ar lūgumu īstenot atklātu konkursu direktora atlasei.

FM – pirmais komentārs būs attiecībā uz iepriekš izskanējušo satraukumu par finansējumu 2026. gadam, proti, ja sekretariātu izveido tikai martā, vai paspēs sadalīt finansējumu starp ministrijām. Šo jautājumu vēlreiz pārrunājām ar kolēģiem Finanšu ministrijā, kas atbildīgi par budžetu. Nauda prezidentūrai ir piešķirta līdz 2029. gadam; līdz ar to turpmākajos gados runa būs tikai par piešķirtā finansējuma pārdali, nevis piešķiršanu. Arī tad, ja gadskārtējā budžeta veidošanas procesā līdz augustam nesanāktu vienoties par pārdali, finansējums nepazūd, bet gan tiek pārcelts uz nākamo gadu. Finansējumu var pārdalīt, veidojot gadskārtējo budžetu, kopējā budžeta veidošanas procesa laikā vai janvārī, pamatojoties uz apropriācijas pārdali, atbilstoši tam, kā ministrijas vienojušās un sekretariāts veicis pārdali.

Attiecībā uz finansējumu, kas sadalīts pa gadiem, jaunā budžeta plānošanas kārtība ļauj mums būt elastīgākiem attiecībā uz finansējuma pārneši uz nākamo gadu. Līdz ar to aicinājums būt taupīgiem 2025. un 2026. gadā, maksimāli akcentējot vajadzības 2027. un 2028. gadā. Budžeta plānošanas laikā nevar pārnest 2026. gada finansējumu uz 2028. gadu, bet var pārdalīt 2026. gada finansējumu uz 2027. gadu. Ņemot vērā paredzamo darba apjomu, iespējamo inflāciju komandējumiem, viesnīcām, jābūt atbildīgiem, lai mums tiešām pietiek finansējums. Pastāv iespēja ministrijām pašām pieprasīt līdzekļus pa tiešo sev, bet zinot to, ka tā nauda ir jau piešķirta, maz ticams, vai izdotos politiski vienoties par papildus finansējuma piešķiršanu. Optimismam, ka varētu būt kādi papildus līdzekļi, ko ministrijām pieprasīt, nav pamata. Pie finansējuma, kas mums piešķirts, vajadzētu pieturēties ļoti atbildīgi.

No Finanšu ministrijas puses būtu svarīgi, lai vismaz gadu pirms prezidentūras būtu skaidrs, kuri ministriju atašeji ir Briselē, jo viņiem būtu jāšak aktīvs darbs. Ņemot vērā garo procesu ar diplomātiskā ranga iegūšanu, dzīvesvietas atrašanu un visām loģistikas problēmām, būtu labi, ja 2027. gada sākumā jau ir skaidrība par atašejiem pārstāvniecībā.

No Finanšu ministrijas puses, salīdzinot ar 2015. gadu, bažas rada darba apjoms, šobrīd tas ir ļoti ievērojami lielāks. Jau 2015. gadā darba apjoms bija uz cilvēka spēju kapacitātes robežas, līdz ar to vienošanās nākamajai prezidentūrai attiecībā uz cilvēku skaitu būs sarežģīts jautājums, jo ne tikai Finanšu ministrijai ir šāda problēma. LV prezidentūra sakrīt ar politiskā cikla noslēgums, kad ir milzīgs spiediens no Eiropas Komisijas dalībvalstīm pabeigt failus. MFF – daudzgadu budžets varētu būt, ka jau būs pieņemts, bet paredzams, ka būs vēl daudz līdz galam nenoslēptu jautājumu.

VARAM – 2028. gada otrā puse šobrīd iezīmējas ar vairākiem mūsu kompetencē ietilpstošiem konvenciju pārskatiem, kas notiek starptautiskā līmenī un kur ir jāpiedalās prezidentūrai kā vadošajai pusei. Līdz ar to 2028. gada otrā pusē paredzami lielāki izdevumi, kas atkarīgi no pušu sanāksmēm, kā arī, piemēram, ja jādodas uz komandējumos uz tālākiem galamērķiem.

FM – Attiecībā uz prezidentūras darbu, vai pareizi saprotams, ka vispirms tiks izveidots sekretariāts un tad tiks veidota atsevišķa darba grupa, kas strādās pie konkrētiem ar prezidentūru saistītiem jautājumiem?

ĀM – Jā, sākotnēji tiks izveidots sekretariāts, kurš veiks tālākos pasākumus/ pienākumus.

Nolemj:

4.1.1. Pieņemt zināšanai ministriju sniegto informāciju un VAS dalībnieku sniegtos komentārus.

4.1.2. Nozaru ministrijām un iestādēm līdz šī gada beigām (28. decembrim) sniegt Ārlietu ministrijai informāciju par cilvēkresursu vajadzībām un vēlamo plānojumu.

4.2. Par Polijas prezidentūras ES Padomē (2025. gada 1. janvāris – 30. jūnijs) loģistikas aspektiem

Ziņo: ĀM/ Z. Rožkalne

Polijas prezidentūras laikā tiek plānotas 22 neformālās ministru līmeņa sanāksmes. Tās visas notiks Varšavā, pamatā 1+2 formātā. Katra atbildīgā ministrija pirms neformālās sanāksmes saņems

ielūgumus (vēstniecībai tiks nosūtīta kopija). Latvijas vēstniecībā Polijā ir gatava sniegt atbalstu, ja nepieciešams, tomēr vēršam uzmanību, ka vēstniecības kapacitāte ir ļoti ierobežota attiecībā uz loģistiku/ transportu. Vēstniecība šobrīd izstrādā loģistikas informācijas lapu par nokļūšanu no lidostas uz galvaspilsētas centru, tiklīdz tā būs pieejama, nosūtīsim VAS locekļiem e-pastā. Lūdzam kolēģus nozaru ministrijās visos rakstveida kontaktos ar Polijas prezidentūru attiecībā uz vizītēm Polijā pievienot e-pasta kopiju vēstniecības e-pasta adresi (embassy.poland@mfa.gov.lv), lai vēstniecība būtu informēta, un ārkārtas situācijā varētu operatīvi iesaistīties. Kopējo prezidentūras darba grupas kalendāru plānots izsūtīt decembra vidū.

Nolemj:

4.2. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

4.3. Par Valsts kancelejas funkciju pārņemšanu ES Padomes B.29 darba grupā saistībā ar Krīzes vadības centra izveidi.

Ziņo: VK/ S. Kalnača

Izsakās: VK/ R. Kronbergs, IeM/ K. Āboliņš

Valsts kancelejai nepieciešams vienoties ar Iekšlietu ministriju par laika grafiku funkciju pārņemšanai. Ir notikusi viena sanāksme 15. novembrī starp Iekšlietu ministriju un Valsts kanceleju, un Valsts kancelejā tiek plānota nākamā sanāksme 2. decembrī, lai izdiskutētu ES Padomes B.29 darba grupas pārņemšanas grafiku. Valsts kancelejā šobrīd vēl nav pietiekami cilvēkresursi, lai pilnībā pārņemtu šīs funkcijas ar 2025. gada 1. janvāri.

IeM – esam par kompromisa atrašanu. Mūsu interesēs ir, lai šīs darba grupas darbs noritētu produktīvi. Mums ir resursi, kas šobrīd nodrošina šīs darba grupas darbu, līdz ar to varam to turpināt arī kādu laiku pēc 2025. gada 1. janvāra. Mums svarīgi saprast kopējo laika grafiku, kādā Valsts kanceleja būs gatava pārņemt šīs funkcijas par ES Padomes B.29 darba grupu.

VK – Vienosimies savstarpēji, kā to labāk noorganizēt. No janvāra varētu iesaistīt cilvēkus no Krīzes vadības centra, lai pievienojas un dodas līdzī uz ES Padomes darba grupām.

Nolemj:

4.3. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju.

ĀM informē, ka nākamā VAS plānota 17. decembrī plkst. 15.00

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2024. gada 5. decembrī.

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

I. Levrence

Protokolēja L. Ronimoisa, Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo lietu nodaļas trešā sekretāre, tel. 67015966